

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2022 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Monika Miller-Młyńska
-----------------	---------------------------

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 5 października 2022 r. w S.

sprawy K. T. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o odpowiedzialność za zobowiązania spółki

na skutek odwołania K. T. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z 3 grudnia 2021 r., znak: 390000/71/2186/2021-RED - (...)

I. oddała odwołanie;

II. zasądza od K. T. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 5400 (pięciu tysięcy czterystu) złotych.

SSO Monika Miller-Młyńska

UZASADNIENIE

Decyzją z 3 grudnia 2021 r., znak: 390000/71/2186/2021-RED - (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że K. T. (1) jako członek zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką oraz M. A. za zobowiązania spółki z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na dzień 3 grudnia 2021 r. za okres: grudzień 2015 r., styczeń 2016 r., od marca 2016 r. do maja 2016 r., od września 2016 r. do listopada 2016 r., od lutego 2017 r. do października 2019 r.

W decyzji wskazano, iż ogółem należność wynosi 75.824,28 zł i składają się na nie należności z tytułu składek: na ubezpieczenia społeczne w kwocie 65.084,09 zł, w tym: 48.135,25 zł - z tytułu składek za grudzień 2015 r., styczeń 2016 r., od marca 2016 r. do maja 2016 r., od września 2016 r. do listopada 2016 r., od lutego 2017 r. do października 2019 r., 14.062,00 zł - z tytułu odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych naliczonych na dzień 3 grudnia 2021 r., 2.886,84 zł - z tytułu kosztów egzekucyjnych; na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 10.542,67 zł, w tym: 8.040,37 zł - z tytułu składek za grudzień 2015 r., styczeń 2016 r., od marca 2016 r. do maja 2016 r., od lutego 2017 r. do lipca 2017 r., od grudnia 2017 r. do października 2019 r., 1.979,00 zł - z tytułu odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych naliczonych na dzień 3 grudnia 2021 r., 523,30 zł - z tytułu kosztów egzekucyjnych; na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie 197,52 zł, w tym: 185,62 zł - z tytułu składek za okres od września 2018 r. do grudnia 2018 r., 11,90 zł - z tytułu kosztów egzekucyjnych.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż spółka (...) nie dopełniła obowiązku zapłaty należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń

Pracowniczych za ujęte w decyzji okresy. Podał, że została ona wyrejestrowana jako płatnik składek na ubezpieczenia społeczne w dniu 1 listopada 2019 r., w toku przeprowadzonego przez organ postępowania nie ujawniono majątku spółki, z którego ZUS mógłby zaspokoić się przynajmniej w znacznej części (tj. co do przynajmniej połowy zobowiązań z tytułu nieopłaconych składek). Ustalił nadto, że w objętym decyzją okresie członkami zarządu spółki byli K. T. (1) (wiceprezes zarządu) oraz M. A. (prezes zarządu), co w świetle przepisów art. 116 oraz art 118 § 1 ustawy - Ordynacja podatkowa stanowiło podstawę do wydania decyzji o przeniesieniu odpowiedzialności za zobowiązania spółki na członków jej zarządu. Organ podkreślił przy tym, iż K. T. (1) nie uwolnił się od odpowiedzialności w oparciu o przesłanki egzoneracyjne wymienione w art. 116 § 1 pkt 1 lit. a i b Ordynacji Podatkowej, ani nie wskazał majątku spółki, z którego Zakład mógłby realnie zaspokoić swoje roszczenia w znacznej części.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł K. T. (1), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika (adwokata). W odwołaniu nie zostały sformułowane żadne wnioski poza wnioskiem o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia postępowania w zakresie upadłości i likwidacji majątku spółki (...)

W uzasadnieniu odwołania wskazano wyłącznie, iż prezes zarządu spółki M. A., zaprzestał przekazywania informacji na temat prowadzonych przez niego spraw spółki, którymi to czynnościami zgodnie z ustaleniami się zajmował. Zaznaczono, że obecnie jakkolwiek kontakt z nim, w jakikolwiek sposób, jest niemożliwy, na co wpływ ma niewątpliwie istniejący między nim a K. T. konflikt. Ubezpieczony podniósł nadto, iż to M. A. w ostatnim czasie w głównej mierze zajmował się zarządzaniem i prowadzeniem spraw spółki i czerpał z tego tytułu korzyści. Zazaczył, że on sam pozostawał w uzasadnionym przekonaniu, że M. A. wykazuje się lojalnością i sumiennością, przekazując mu wszelkie istotne informacje o spółce, tymczasem okazało się, że ukrywał i ukrywa przed nim fakt zawarcia nieokreślonej liczby umów z podmiotami zewnętrznymi i niewywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań, fakt zalegania przez spółkę w zakresie zobowiązań publicznych względem ZUS, jak również okoliczność zalegania z płatnościami w zakresie umowy zawartej z leasingodawcą, z których to pojazdów korzystał M. A.. Odwołujący podkreślił, iż dołożył wszelkich starań i podjął działania zmierzające do wyjaśnienia zaistniałej sytuacji, jednakże z uwagi na brak kontaktu z M. A. się to nie udało. Jego zdaniem nie ma możliwości zakończenia funkcjonowania w obrocie gospodarczym spółki w inny sposób, aniżeli przez ogłoszenie jej upadłości i likwidację, w związku z czym złożył stosowny wniosek. Mając na uwadze powyższe, ubezpieczony wniósł o zawieszenie wszelkich działań zmierzających do wyegzekwowania bezpośrednio od niego należności do momentu rozstrzygnięcia postępowania w przedmiocie upadłości i (...) sp. z o.o.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od skarżącego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji organ rentowy wskazał, iż zaskarżenie decyzji o stwierdzeniu solidarnej odpowiedzialności skarżącego poprzez wniesienie odwołania do sądu skutkuje tym, że do czasu jej uprawomocnienia nie podlega ona wykonaniu a tym samym nie stanowi podstawy dochodzenia w tym egzekucyjnego objętych nią należności z tytułu składek wobec odwołującego. W związku z tym wniosek o zawieszenia postępowania sądowego wobec skarżącego jest bezprzedmiotowy. Organ zwrócił nadto uwagę, że jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości i likwidację spółki rzeczywiście został złożony, to potwierdza to ustalenia co do kryzysowej sytuacji spółki. Wskazał nadto, iż podniesione okoliczności braku wiedzy i informacji co do stanu finansowego spółki, której członkiem zarządu jest skarżący, nie stanowią przesłanki egzoneracyjnej dającej podstawę uwolnienia od odpowiedzialności osób zarządzających za jej zobowiązania, a zwłaszcza nie stanowi takiej okoliczności samo powołanie się na złożenie potencjalnie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, zwłaszcza w sytuacji, w której poza samym oświadczeniem pełnomocnika skarżącego brak jest informacji co do faktycznego wniesienia stosownego wniosku w tym osoby, czasu jego wniesienia, daty oraz formy.

Organ rentowy podkreślił, iż każdy członek zarządu spółki w okresie pełnienia funkcji jest zobowiązany z mocy prawa do starannego działania w interesie spółki, w tym zobowiązany jest na bieżąco analizować sytuację ekonomiczno-finansową spółki i jej otoczenie. Ustalenia z bieżącej analizy sytuacji spółki powinny być znane członkowi zarządu i

powinny być przez niego przyjmowane jako zobiektywizowany obraz sytuacji spółki. Członkowie zarządu odpowiadają za nierzetelne wypełnianie swoich obowiązków, nie ma w tej sytuacji znaczenia kwestia winy, czy też umyślności.

W toku postępowania, zarządzeniem z 1 kwietnia 2022 roku (k. 16 akt sądowych), jednocześnie z doręczeniem odpowiedzi na odwołanie, poinformowano profesjonalnego pełnomocnika odwołującego, że w terminie 21 dni może złożyć pismo przygotowawcze zawierające: odniesienie się do stanowiska organu rentowego, zgłoszenie wszelkich wniosków dowodowych na poparcie twierdzeń odwołującego oraz przedstawienie dowodów na to, że przed sądem toczy się postępowania o ogłoszenie upadłości spółki (...), na jakim jest etapie oraz wyjaśnienie związku między tamtym postępowaniem a koniecznością zawieszenia postępowania. Zaznaczono, że niezłożenie w określonym terminie pisma będzie skutkowało uznaniem przez sąd, iż odwołujący podtrzymuje stanowisko wyrażone w odwołaniu, nie zgłaszając żadnych wniosków dowodowych.

Pismo zawierające informację o powyższym zostało doręczone pełnomocnikowi K. T. w dniu 9 maja 2022 r. (k. 18 akt sądowych) i pozostało bez jakiegokolwiek odpowiedzi.

Postanowieniem z 5 października 2022 r. Sąd oddalił wniosek K. T. (1) o zawieszenie postępowania (k. 19 akt sądowych).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. została zawiązana aktem notarialnym w dniu 16 kwietnia 2015 r. (repertorium A nr 600/2015), a na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w (...)z 27 sierpnia 2015 r. została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...).

Kapitał zakładowy Spółki ustalono na kwotę 5.000 zł, udziały w kapitale zakładowym objęli M. A. i K. T. (1) (obaj po 50 udziałów).

Przedmiot działalności spółki określony został jako: działalność związana z obsługą rynku nieruchomości wykonywana na zlecenie, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi, działalność rachunkowo-księgowa, doradztwo podatkowe, transport drogowy towarów, działalność usługowa związana z przeprowadzkami, działalność związana z oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat, działalność w zakresie inżynierii związane z tym doradztwo techniczne, działalność związana z wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników, działalność związana z administracyjną obsługą biura, włączając działalność wspomagającą działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów.

W umowie spółki wskazano, iż jej organami są zarząd (jednoosobowy lub wieloosobowy) oraz zgromadzenie wspólników. Co do zarządu ustalono, że jest on Zarząd organem wykonawczym spółki i kieruje jej działalnością, a także reprezentuje ją na zewnątrz, przy czym w przypadku zarządu wieloosobowego do składania oświadczeń w imieniu spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Wskazano, iż zarząd zobowiązany jest zarządzać majątkiem i sprawami spółki ze starannością wymaganą w obrocie gospodarczym, przestrzegać przepisów prawa i postanowień umowy spółki, a także uchwał podjętych przez zgromadzenie wspólników.

Ustalono, że członkowie zarządu pełnią obowiązki od dnia powołania do dnia odwołania z funkcji - mandat członka zarządu wygasa z dniem jego odwołania. Członkowie zarządu mogą być odwołani w każdym czasie, a ich kadencja jest trzyletnia.

Do pierwszego dwuosobowego zarządu spółki powołano M. A., któremu powierzono funkcję prezesa zarządu oraz K. T. (1) jako wiceprezesa zarządu.

Bezsporne, a nadto dowody – dokumenty w aktach ZUS.

Zwyczajne zgromadzenie wspólników spółki (...) w dniu 30 czerwca 2016 r. zatwierdziło sprawozdanie zarządu z działalności spółki za okres od 27 września 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. (uchwała nr 1), zatwierdziło przedłożone sprawozdanie finansowe Spółki za okres od 27 września 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. (uchwała nr 2) oraz udzieliło prezesowi zarządu M. A. i wiceprezesowi K. T. (1) absolutorium z wykonywania obowiązków w okresie od 16 kwietnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. (uchwały nr 4 i 5).

Bezsporne, a nadto dowód: protokół z 30.6.2016 r. - w aktach ZUS

Z tytułu prowadzonej działalności spółka wykazała za okres od 27 sierpnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. przychody w wysokości 21.157,44 zł, koszty w wysokości 26.570,84 zł, strata wyniosła 5.413,40 zł.

Bezsporne, a nadto dowody: sprawozdanie za 2015 r. wraz z wprowadzeniem - w aktach ZUS.

Zwyczajne zgromadzenie wspólników spółki (...) w dniu 30 czerwca 2017 r. zatwierdziło sprawozdanie zarządu z działalności spółki za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. (uchwała nr 1), zatwierdziło przedłożone sprawozdanie finansowe spółki za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. (uchwała nr 2) oraz udzieliło prezesowi zarządu M. A. i wiceprezesowi K. T. (1) absolutorium z wykonywania obowiązków za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. (uchwały nr 3 i 4).

Bezsporne, a nadto dowód: protokół z 30.6.2017 r. - w aktach ZUS.

Zwyczajne zgromadzenie wspólników spółki (...) w dniu 30 czerwca 2018 r. zatwierdziło sprawozdanie zarządu z działalności spółki za okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. (uchwała nr 1), zatwierdziło przedłożone sprawozdanie finansowe spółki za okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. (uchwała nr 3) oraz udzieliło prezesowi zarządu M. A. i wiceprezesowi K. T. (1) absolutorium z wykonywania obowiązków w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. (uchwały nr 4 i 5).

Bezsporne, a nadto dowód: protokół z 30.6.2018 r. - w aktach ZUS.

W dniu 28 września 2020 r., w obecności M. A., został sporządzony protokół zwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki (...) sp. z o.o. W treści protokołu wskazano, że uchwałą nr 1/2020 zgromadzenie wspólników spółki po rozpatrzeniu sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2019, składającego się bilansu, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej, zamykającego się na dzień 31 grudnia 2019 r. sumą bilansową w wysokości 317.158,04 zł oraz zyskiem netto w wysokości 113.884,53 zł, zatwierdziło powyższe sprawozdanie. Ponadto wskazano, że uchwałą nr 2/2020 zgromadzenie wspólników spółki uchwaliło, że zysk netto wykazany w sprawozdaniu finansowym spółki za rok 2019 w wysokości 113.884,53 zł zostanie przelany na kapitał zapasowy, zaś uchwałą nr 3/2020 udzielono absolutorium prezesowi zarządu spółki M. A. z wykonania jego obowiązków w roku obrotowym 2019 r.

Bezsporne, a nadto dowód: protokół z 28.9.2020 r. - w aktach ZUS.

W dniu 28 września 2021 r., w obecności M. A., został sporządzony protokół zwyczajnego zgromadzenia wspólników spółki (...) sp. z o.o. W treści protokołu wskazano, że uchwałą nr 1/2021 zgromadzenie wspólników spółki po rozpatrzeniu sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2020, składającego się bilansu, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej, zamykającego się na dzień 31 grudnia 2020 r. sumą bilansową w wysokości 311.706,40 zł oraz zyskiem netto w wysokości 16.373,80 zł, zatwierdziło powyższe sprawozdanie. Ponadto wskazano, że uchwałą nr 2/2020 zgromadzenie wspólników spółki uchwaliło, że zysk netto wykazany w sprawozdaniu finansowym spółki za rok 2020 w wysokości 16.373,80 zł zostanie przelany na kapitał zapasowy, zaś uchwałą 3/2020 udzielono absolutorium prezesowi zarządu spółki M. A. z wykonania jego obowiązków w roku obrotowym 2019 r.

Bezsporne, a nadto dowód: protokół z 28.9.2020 r. - w aktach ZUS.

(...) sp. z o.o. z siedzibą w S. nie dopełniła ciężącego na niej obowiązku zapłaty należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za

okresy: od listopada 2015 r. do stycznia 2016 r., od marca 2016 r. do maja 2016 r., od września 2016 r. do listopada 2016 r., od lutego 2017 r. do października 2019 r.

Bezsporne, a nadto dowody – dokumenty w aktach ZUS.

W dniu 1 listopada 2019 r. spółka została wyrejestrowana jako płatnik składek na ubezpieczenia społeczne.

Okoliczność bezsporna.

Dyrektor Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w S. jako organ egzekucyjny wszczął wobec spółki (...) egzekucję na podstawie wystawionych tytułów wykonawczych z 27 kwietnia 2016 r., 19 lipca 2016 r., 12 września 2016 r., 12 grudnia 2016 r., 4 września 2019 r., 18 września 2019 r., 28 stycznia 2021 r. oraz 23 lutego 2021 r.

Bezsporne, a nadto dowody: tytuły wykonawcze z 27.4.2016 r., 19.7.2016 r., 12.9.2016 r., 12.12.2016 r., 4.9.2019 r., 18.9.2019 r., 28.1.2021 r., 23.2.2021 r. - w aktach ZUS.

Dyrektor Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w S. jako organ egzekucyjny dokonywał zajęć wierzytelności rachunku bankowego i wkładu oszczędnościowego w Banku (...) S.A., które okazały się bezskuteczne.

Pismami z 6 maja 2016 r., 28 lipca 2016 r., 30 września 2016 r., 21 lutego 2017 r., 5 września 2019 r. Bank (...) S.A., poinformował o przeszkodzie w realizacji zajęć, ze względu na brak środków na rachunku bankowym spółki

W dniu 14 sierpnia 2020 r. Bank (...) S.A. poinformował o przeszkodzie w realizacji zajęć, ze względu na rozwiązanie umowy rachunku.

Organ rentowy nie uzyskał informacji o innych rachunkach bankowych spółki, z których możliwe byłoby skuteczne prowadzenie postępowania egzekucyjnego.

Bezsporne, a nadto dowody – dokumenty w aktach ZUS: zawiadomienia o zajęciu wierzytelności, pismo (...) z 6.5.2016 r., pismo ZUS z 20.7.2016 r., pismo (...) z 28.7.2016 r., pismo (...) z 30.9.2016 r., zestawienie operacji, pismo ZUS z 13.2.2017 r., pismo (...) z 21.2.2017 r., pismo (...) z 14.8.2020 r., pismo (...) z 5.9.2019 r.

Dyrektor Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w S. jako organ egzekucyjny dokonywał zajęć wierzytelności spółki z tytułu nadpłaty lub zwrotu podatku w Drugim Urzędzie Skarbowym w S..

W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego ustalono, że dłużnik nie dysponował nadpłatą z podatku w Drugim Urzędzie Skarbowym w S..

Bezsporne, a nadto dowody – dokumenty w aktach ZUS: pismo ZUS z 20.7.2016 r., pismo US z 18.10.2016 r., pismo ZUS z 14.2.2017 r.

W toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez organ rentowy nie ujawniono majątku spółki, z którego Zakład mógłby zaspokoić się przynajmniej w znacznej części.

Spółka nie figuruje w Centralnej Bazie Danych Ksiąg Wieczystych jako ujawniony właściciel nieruchomości. Nie figuruje również w Centralnej Ewidencji Pojazdów jako ujawniony właściciel pojazdów.

Bezsporne, a nadto dowody – dokumenty w aktach ZUS: wykaz KW z 26.9.2016 r., notatka służbowa z 27.9.2016 r.

Na dzień wydania zaskarżonej decyzji, tj. na dzień 3 grudnia 2021 r., spółka (...) zalegała z zapłatą następujących składek na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych:

- na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 48.135,25 zł - z tytułu składek za grudzień 2015 r., styczeń 2016 r., okresy od marca 2016 r. do maja 2016 r., od września 2016 roku do listopada 2016 r. oraz od lutego 2017 r. do października 2019 r. Odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych naliczone od tej należności wynosiły na dzień 3

grudnia 2021 r. 14.062,00 zł, zaś koszty egzekucyjne związane z egzekucją tych składek - 2.886,84 zł. Razem zadłużenie wynosiło 65.084,09 zł;

- na Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych w wysokości 8.040,37 zł - z tytułu składek za grudzień 2015 r., styczeń 2016 r., okresy od marca 2016 r. do maja 2016 r., od lutego 2017 r. do lipca 2017 r. oraz od grudnia 2017 r. do października 2019 r. Odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych naliczone od tej należności wynosiły na dzień 3 grudnia 2021 r. 1.979,00 zł, zaś koszty egzekucyjne związane z egzekucją tych składek - 523,30 zł. Razem zadłużenie wynosiło 10.542,67 zł;

- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w wysokości 185,62 zł z tytułu składek za okres od września 2018 r. do grudnia 2018 r.; oraz 11,90 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych. Razem zadłużenie w kwocie 197,52 zł.

Niesporne, a nadto dowody – dokumenty w aktach ZUS.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie mogło doprowadzić do zmiany zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią przepisu art. 148¹ § 1 k.p.c. sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W niniejszym postępowaniu po zapoznaniu się ze stanowiskami obu stron (obie były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników) oraz dokumentami znajdującymi się w aktach ZUS, sąd doszedł do przekonania, iż okoliczności sprawy są na tyle jasne, iż nie jest konieczne prowadzenie rozprawy, wobec czego wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym (pełnomocnik powoda w pierwszym piśmie procesowym nie złożyła wniosku o przeprowadzenie rozprawy – art. 148¹ § 3 k.p.c.).

Przechodząc do meritum, należy rozpocząć od przypomnienia, że w ramach niniejszego postępowania sąd badał, czy istniały dostateczne podstawy prawne ku temu, by za zaległe składki na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych spółki (...), powstałe w okresie od listopada 2015 r. do stycznia 2016 r., od marca 2016 r. do maja 2016 r., od września 2016 r. do listopada 2016 r. oraz od lutego 2017 r. do października 2019 r. obciążyć odpowiedzialnością K. T. (1), jako osobę, która w czasie gdy owe zaległości powstawały, była członkiem zarządu spółki. Co istotne, ubezpieczony, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, w złożonym przez siebie odwołaniu w żaden sposób nie kwestionował ani wysokości zadłużenia spółki wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ani faktu, że prowadzona wobec spółki egzekucja okazała się bezskuteczna. Okoliczności te nie budziły nadto żadnych wątpliwości sądu w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego znajdującego się w aktach ZUS, potwierdzającego zarówno wysokość zadłużenia z tytułu zaległości składkowych, jak i bezskuteczność egzekucji.

W tej sytuacji rozważenia wymagała jedynie zasadność obciążenia odwołującego długami spółki w aspekcie przesłanek pozytywnych i negatywnych odpowiedzialności członka zarządu. W związku z tym, mając na uwadze odesłanie zamieszczone w przepisach art. 31 i 32 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r., poz. 1009 z późn. zm.), koniecznym było dokonanie analizy odpowiednich przepisów ustawy z 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1540), do których ustawa systemowa odsyła.

I tak, zgodnie z dyspozycją art. 116 § 1 ustawy - Ordynacja podatkowa, za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Odpowiedzialność członków zarządu, określona w § 1, obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu (art. 118 § 2 Ordynacji podatkowej).

Na mocy art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009 w brzmieniu obowiązującym w dacie wyrokowania), powołana regulacja ma zastosowanie do składek na ubezpieczenie społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne oraz do składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Jak z powyższego wynika, subsydiarna odpowiedzialność członka zarządu spółki może się zaktualizować, gdy istnieją zobowiązania spółki i egzekucja tychże zobowiązań wobec spółki okazała się bezskuteczna. W sytuacji, w której dochodzi do procesu sądowego na organie rentowym spoczywa więc ciężar udowodnienia, że spółka, za której zobowiązania obecnie subsydiarną odpowiedzialność ponieść ma wskazany w zaskarżonej decyzji członek jej zarządu, zalega wobec ZUS z płatnościami z tytułu składek, że zobowiązania te powstały w okresie kiedy odwołujący się pełnił funkcję członka zarządu spółki oraz, że egzekucja tych należności z majątku spółki okazała się bezskuteczna. Dopiero po wykazaniu tych okoliczności powstają procesowe podstawy do badania przez sąd – w granicach wniosków dowodowych zgłoszonych przez strony – czy zachodzą przesłanki wyłączające odpowiedzialność członka zarządu za zobowiązania spółki, tj. po pierwsze, czy we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości; po drugie, czy niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy; po trzecie, czy wskazano mienie spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zobowiązań spółki w znacznej części.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie sąd ustalił w oparciu o zaferowany przez strony materiał dowodowy, na który złożyły się wyłącznie dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu przed organem rentowym. Autentyczność wskazanych dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości sądu; zostały one sporządzone w sposób zgodny z przepisami prawa, przez uprawnione do tego osoby, w ramach ich kompetencji oraz w sposób rzetelny, stąd też zostały uznane wiarygodne. Sporą część dokumentów stanowią przy tym kopie dokumentów z akt rejestrowych spółki, wobec których trudno jest podnieść zarzut niemiarodajności, skoro zostały do tych akt złożone przez osoby działające w imieniu spółki. Podkreślić jednocześnie należy, że poza dokumentami zgromadzonymi w toku postępowania administracyjnego przez organ rentowy, sąd nie dysponował innymi środkami dowodowymi. W szczególności ubezpieczony, mimo że był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wykazał żadnej inicjatywy dowodowej, mimo, iż zgodnie z treścią art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Wymaga przy tym podkreślenia, iż sąd stworzył stronie odwołującej szansę na zgłoszenie wniosków dowodowych (opisanym w części wstępnej zarządzeniem z 1 kwietnia 2022 r. zakreślono pełnomocnikowi odwołującego się stosowny termin na ustosunkowanie się do odpowiedzi na odwołanie, w tym zgłoszenie wszelkich wniosków dowodowych na poparcie twierdzeń odwołującego), jednak z tej możliwości nie zechciała ona skorzystać.

Nie jest rzeczą sądu poszukiwanie za stroną dowodów przez nią niewskazywanych, mających na celu udowodnienie jej twierdzeń (tak: Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96). Również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, charakteryzujących się występowaniem pierwiastka publicznego, rozpoznawanych w postępowaniu odrębnym, sąd nie ma obowiązku prowadzenia postępowania dowodowego z urzędu.

W niniejszej sprawie, odwołujący reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie wykazał żadnej inicjatywy dowodowej, jakby zapominając, iż przepis art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej jest tak skonstruowany, że – po wykazaniu przez organ rentowy istnienia zaległości składkowych oraz faktu bezskuteczności egzekucji wobec spółki, to na członków zarządu spółki przechodzi cały ciężar dowodu w zakresie wykazania istnienia – wyczerpująco wymienionych w przepisie – przesłanek egzoneracyjnych. Tymczasem K. T. nie zaoferował żadnych dowodów na to, aby można było ustalić, że we właściwym czasie zgłosił wniosek o ogłoszenie upadłości spółki, ewentualnie, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy (nie został nawet złożony wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania K. T. (1)). Ubezpieczony nie wskazał również mienia spółki, z którego egzekucja umożliwiłaby zaspokojenie zobowiązań spółki w znacznej części.

W uzasadnieniu odwołania od decyzji ZUS ubezpieczony podnosił wyłącznie, że całą odpowiedzialność za powstanie zadłużenia powinien ponosić prezes spółki, M. A., a on sam o złej sytuacji spółki nie wiedział. Na powyższe twierdzenia nie zostały jednak naprowadzone żadne dowody.

Jedynie zatem dla porządku sąd wskazuje, że pełnienie funkcji członka zarządu jest funkcją dobrowolną, wymagającą zgody osoby powołanej na to stanowisko, przy tym członek zarządu może też zrezygnować w każdym czasie ze swojej funkcji (art. 202 § 5 k.s.h.). Charakter prawny funkcji członka zarządu oznacza nie tylko obowiązek wykonywania czynności zarządzających (obowiązek wykonywania powierzonych zadań), oznacza też zwiększony zakres odpowiedzialności, w tym odpowiedzialności za skutki działań kierowanej spółki, a więc i skutki działań osób w tej spółce zatrudnionych. Ponadto należy podkreślić, że osoba, która wyraziła zgodę na powołanie do zarządu spółki ze świadomością, że sprawami spółki faktycznie nie będzie się zajmować, a będzie się nimi zajmować inna osoba i godziła się na taki stan rzeczy, w pełni ponosi ryzyko działalności tej spółki i odpowiedzialność za nietrafne przedsięwzięcia gospodarcze, czy też wręcz działania na szkodę spółki osób faktycznie zarządzających spółką. O ile, co do zasady, brak możliwości faktycznego zarządzania spółką uznany być może za przesłankę uwalniającą członka zarządu od odpowiedzialności za zaległości składkowe, to okoliczność ta musi nie tylko zostać udowodniona; zasadnicze znaczenie ma w tym zakresie również przyczyna, dla której członek zarządu w okresie, w którym powstała zaległość składkowa, ograniczał się do biernego piastowania funkcji w organie. Wina członka zarządu powinna być oceniana według kryteriów prawa handlowego, czyli według miary podwyższonej staranności oczekiwanej od osoby pełniącej funkcje organu osoby prawnej prowadzącej działalność gospodarczą, a zatem miary uwzględniającej pewne podwyższone ryzyko gospodarcze związane z prowadzeniem tej działalności. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że przewidziana w art. 116 Ordynacji podatkowej odpowiedzialność członka zarządu jest niezależna od tego czy niewypłacalność spółki, spowodowana zaciąganiem zobowiązań przekraczających jej możliwości płatnicze, była zawiniona przez zarząd, czy też powstała z przyczyn leżących po stronie innych organów spółki, jej wspólników lub z przyczyn obiektywnych (por. wyrok SN z 17 października 2006 r., II UK 85/06).

Reasumując, wobec wykazania przez organ rentowy, że ubezpieczony był członkiem zarządu spółki w spornym okresie, że spółka nie odprowadzała należnych składek oraz, że egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna, przy braku wykazania przez ubezpieczonego istnienia po jego stronie przesłanek egzoneracyjnych wyłączających odpowiedzialność za zobowiązania (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od listopada 2015 r. do stycznia 2016 r., od marca 2016 r. do maja 2016 r., od września 2016 r. do listopada 2016 r., od lutego 2017 r. do października 2019 r., sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, o czym orzekł w punkcie I sentencji.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie II sentencji na podstawie przepisów art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

SSO Monika Miller- Młyńska